

Societat



**Concentració
contra les
tarifes del
transport**

La primera acció de protesta no acaba d'omplir Sant Jaume i dimecres tornen les aturades al metro

Religió

Un any de l'elecció del papa Francesc



Enric Canet, Francesc Romeu, Miriam Díez, Lluís Serra, Jaume Oliveras, Jaume Flaquer i Armand Puig, dimarts, davant la xemeneia modernista de l'hotel España ■ JOSÉ CARLOS LEÓN

L'Església de Francesc

ANIVERSARI • Set analistes avaluen per a El Punt Avui el primer any de pontificat **AL DAVANT** • “Va més de pressa en els canvis que les esglésies del món que l’han de seguir i aplicar-los”, coincideixen **PROFETA** • “Ja és un nou líder mundial”

Míriam Rourera
BARCELONA

El papa Francesc, sens dubte, està canviant molt l'Església catòlica. És el papa dels gestos, el papa que comprèn el món i el vol canviar, el papa que torna als orígens i es remet al missatge de Jesús i que, “parlant de Déu, es vol acostar a tothom, perquè és clar que Déu no és cristià, sinó que Déu és de tothom”. Aquest papa director d'orquestra, però, es

troba que els gestos i els missatges que llança “van molt més de pressa que l'actuació de les diòcesis del món”, que no acaben d'iniciar ni de creure's les reformes que pregona per a la institució, i que no l'acaben de seguir.

Aquestes són algunes de les reflexions que van sorgir en el decurs del debat emmarcat en les *Converses del Banc Sabadell*, que organitza aquest diari i que es van fer aquesta setmana a l'Hotel España

de Barcelona, amb motiu del primer aniversari del pontificat de Francesc. La conversa va reunir al voltant d'una taula set persones relacionades amb el món de la religió: Armand Puig, degà de la Facultat de Teologia de Catalunya (FTC); el capellà del Poble nou Francesc Romeu; l'escolapi Enric Canet, de l'equip directiu del Casal dels Infants del Raval; la periodista Miriam Díez, directora de l'Observatori Blanquerna de Comunica-

ció; Jaume Flaquer, jesuïta i cap de l'àrea teològica de Cristianisme i Justícia; Lluís Serra, marista i secretari de la Unió de Religiosos de Catalunya, i Jaume Oliveras, periodista i articulista expert en el tema religiós. Entre tots es va imposar la idea que en aquest papa “sorgeix un profeta des de dalt de tot”. “Aquesta vegada és qui més mana el que està instant a fer reformes i no al revés, i són els de baix, els cardenals, els bisbes i els

capellans de les parròquies del món, els que van més a poc a poc, superats per una velocitat que trenca la inèrcia dels darrers 500 anys d'història”, van coincidir els experts. Les set persones del món de la religió reunides coneixen molt bé la trajectòria d'aquest que s'autoanomena bisbe de Roma, un “pastor que vol estar al costat de la gent” (que vol fer “olor d'ovella”) i que fa l'efecte que “ha canviat la diòcesi de Buenos Aires

per la diòcesi de Roma”.

Conversar sobre el nou papa deixa clares moltes coses. Una, que l'Església el necessitava. Dues, que els seus gestos i vaticinis d'obertura entusiasmen a dins i a fora – sobretot a fora – de l'Església. I tres, que en moltes reformes ajornades durant dècades “ja no es podrà tirar enrere”. “Això és imparabile”, prediu mossèn Francesc Romeu en vista del temor estès que, per l'avançada edat del papa, “no tingui temps

L'APUNT L'equació impossible

Carles Sabaté

Resoldre el dèficit del sistema de transport públic esdevé gairebé una equació d'impossible resolució. La davallada del nombre d'usuaris fa difícil incrementar el percentatge que els viatgers aporten al finançament del metro, els autobusos i les rodalies. Els bitllets s'han apujat força i no sembla que més augmentos puguin resoldre la qüestió. El cop d'ull al finançament

en altres ciutats europees que El Punt Avui publicava ahir permet comprovar que la qüestió és comuna arreu. Mentre no puguem augmentar els ingressos, caldrà estalviar al màxim en despesa, i això vol dir freqüències de pas més llargues dels combois i més control sobre els infractors que es colen, per exemple... i, si cal, contenció salarial.



Els participants en la conversa



Armand Puig

DEGÀ DE LA FACULTAT DE
TEOLOGIA DE CATALUNYA

Professor de Nou Testament, traductor de la Bíblia ecumènica al català, va organitzar l'Atri dels Gentils (2012). Presideix els biblistes del món.

“És un papa que no veu la televisió, però va en metro; per això entén el món. Recorda Jesús”



Jaume Flaquer

JESUÏTA. CAP DE L'ÀREA
TEOLÒGICA DE CRISTIANISME
I JUSTÍCIA

Filòsof, fa de professor a la FTC. Doctor en estudis islàmics per la Sorbona de París, col·labora a Migra-Studium.

“Vol que es treballi sinodialment. No vol prendre decisions progressives des d'un sistema jeràrquic”



Enric Canet

ESCOLAPI. PORTAVEU DEL
CASAL D'INFANTS DEL RAVAL

Capellà alternatiu, sempre és al costat dels més desafavorits i dels qui es qüestionen una Església poderosa. Diu que està més a prop del Déu dels ateuos que del Déu de Rouco.

“Hem d'explicar més qui és Déu per acostar-lo als joves”



Francesc Romeu

CAPELLÀ I PERIODISTA

Rector del Poblenou, periodista i tertulià. A l'estiu va obrir la seva parròquia als immigrants subsaharians desallotjats d'una nau.

“Comunica per la seva humilitat. El ‘buona sera’ del primer dia ho deia tot”

a fer les reformes necessàries”. Però, “com que no actua pas a la babalà, sinó fonamentat en l'Evangeli..., no el podran aturar”.

Però... atenció, com molt bé alerten els experts, aquest papa està donant la volta al mitjà i això no agrada a tothom. “I hi ha una minoria molt sorollosa que farà tots els possibles perquè aquest papa no canviï les coses”, recorden. Per això, atesa la possibilitat que li falti temps per implantar les reformes, a causa de la seva edat, creuen que el relleu dels canvis “Ha de fer la mateixa Església”. L'empena està donada.

Una nova primavera

“Evidentment, estem en una nova etapa. No és exagerat dir que hem iniciat una nova primavera de l'Església”, manté Ar-

mand Puig. Ell, degà de la Facultat de Teologia, assenyala: “Francesc apareix el 13 de març, nou dies abans de començar la primavera climatològica, i això és també un nou signe.” Puig, que va recordar que els catòlics pensen que “quan arriba un nou papa és que l'Esperit Sant ha parlat”, sosté que aquest cop “l'Esperit Sant va veure clar que calia un canvi”. Pel degà de la Facultat de Teologia, aquest papa vol canviar l'Església per transformar el món. “És un papa global que té una visió comprensiva del món perquè l'entén.” I assenyala: “És un papa que potser no mira la televisió, però que es desplaça en metro, per això entén el món. Recorda Jesús”, diu.

Pel marista Lluís Serra, secretari de la Unió de Religiosos de Catalunya

L'exhortació 'Evangeli gaudium'

L'exhortació apostòlica *Evangeli gaudium* recull el treball del sínode sobre la nova evangelització. El papa va advertir que era un text amb “un sentit programàtic amb conseqüències importants”. Pels set experts, “és important que aquest document parli, bàsicament, de Déu”. El marista Lluís Serra les ha comptat: 252 cites de Déu, perquè és, justament, el nexa d'unió amb les altres religions. El pontífex, doncs, està preparant “ponts”, perquè el desafiament teològic ara és la multireligiositat. “Crec que hi ha més formes que anar a missa, que l'enquadrament eclesial”, diu Armand Puig. I aquest és un altre camí que obre el papa. “Esperem que canviï la imatge de l'Església”, desitja Canet.



Lluís Serra

MARISTA. SECRETARI
GENERAL DE LA UNIÓ DE
RELIGIOSOS DE CATALUNYA

Professor de la Universitat Ramon Llull, imparteix classes a la Facultat de Teologia de Catalunya, a l'Iscreb i al Cevre.

“No es pot entendre aquest papa sense Aparecida. Ell vol escoltar els altres, no tenir la veritat absoluta”

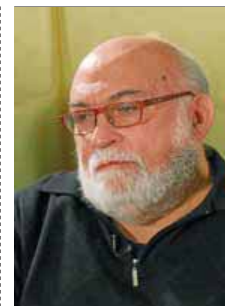


Míriam Díez

DRA. DE L'OBSERVATORI
BLANQUERNA DE
COMUNICACIÓ I CULTURA

Periodista i teòloga, és doctora en ciències socials. Professora a la URL a Roma, va fer classes a la Universitat Gregoriana.

“Tot allò que s'escapa ell ho agafa i ho interpreta, com ara batejar una nena de pares no casats”



Jaume Oliveras

ESCRITOR I ARTICULISTA

Va ser tinent d'alcalde de Cultura de Badalona en el primer consistori democràtic (PSUC). Militant de Cristians pel Socialisme, és membre del consell editorial d'El Punt Avui.

“Quan van escollir Joan Pau II, l'Esperit Sant estava de vacances”

Religió

Un any de l'elecció del papa Francesc

Les frases

“Porta el concili II del Vaticà al moll de l'os. És un papa del concili”

Armand Puig
DEGÀ DE LA FACULTAT DE TEOLOGIA DE CATALUNYA I BIBLISTA

“Actua amb sentit comú, que és el sentit menys comú dels sentits de l'Església”

Enric Canet
ESCOLAPI. CASAL INFANTS DEL RAVAL

“L'Església de la misericòrdia... fins a quin punt fa efecte a Europa?”

Jaume Oliveras
ESCRITOR I ARTICULISTA

“No ha fet res per ser papa. I no fa res diferent pel fet de ser papa, tan sols que ha canviat de diòcesi”

Francesc Romeu
CAPELLÀ I PERIODISTA

“Es qüestionava que els profetes sempre sortissin de baix. Ara surt des de dalt”

Jaume Flaquer
JESUÏTA I CAP DE TEOLOGIA DE CRISTIANISME I JUSTÍCIA

“Per ell, el punt de trobada amb Déu és la realitat, no la norma”

Lluís Serra
MARISTA. SECRETARI DE LA UNIÓ DE RELIGIOSOS DE CATALUNYA

“No és un papa titella. No es deixa manipular. Per això incòmoda tanta gent”

Miriam Díez
DRA. OBS. COM. I CULT. BLANQUERNA

“Ens hem de plantejar per què l'Evangeli no arriba als menors de 40 anys”

Armand Puig
DEGÀ DE LA FACULTAT DE TEOLOGIA DE CATALUNYA I BIBLISTA

“Ens ha agafat amb el pas canviat. Hem d'aprendre dels seus gestos”

Francesc Romeu
CAPELLÀ I PERIODISTA

“Viu a Santa Marta per estar al costat de la gent”

Lluís Serra
UNIÓ DE RELIGIOSOS DE CATALUNYA

Tres moments de la conversa a l'Hotel Espanya que va estar moderada per Jordi Grau, director adjunt d'El Punt Avui ■ JUAN CARLOS LEÓN



(URC), hi ha tres trets molt importants del papa a tenir en compte i que poden acabar tenint molta influència en el seu papat, tres trets que ja l'han marcat fins ara. Jorge Mario Bergoglio és fill d'emigrants, cosa que li dona una sensibilitat marcadament social. “Les seves paraules a Lampedusa en són un exemple”, cita. En segon lloc, que el papa “ve de la fi del món”, cosa que “Tacosta a la perifèria” i provoca que, com que no està “avesat a la cúria”, hi faci i hi prevegi transformacions “amb una mirada nova”. En tercer lloc, el marca el fet de “ser religiós, jesuïta”, per tant, segons Serra, Francesc té una funció més accentuada de profetisme. “És aquí on anuncia i denuncia”, diu.

“L'Església és molt piramidal i dictatorial. El papa està per sobre de totes les lleis. Per això, si el de dalt surt de la línia, com sembla, està molt bé. Però em preocupa l'enrocament que hi ha dins de l'Església, llegat de la llarga i fosca època de Joan Pau II”, manté l'escolapi Enric Canet, que va mostrar el seu desencís assegurant que, en sentir “certes declaracions” de cardenals, “és té

El papa és un teòleg?

Atès que relleva el prestigiós teòleg Benet XVI, Armand Puig es va preguntar si Francesc és també un home amb “pensament”. Va voler distingir entre “ser teòleg” d'ofici i “fer teologia”, i va concloure que Francesc “fa teologia” en tres punts: primer, practica el que diu l'Evangeli, “és un home arrelat al testament de Jesús”; segon, “té en compte els pobres”; i tercer, amb *Evangelii gaudium* desenterra

la sensació que Francesc ho té molt difícil”. Més escèptic que la resta, per Canet, la prova “del cotó fluix” del papa Francesc serà “el tema de la dona”.

“No es mou per ideologies ni partidismes”, indica Flaquer

“Serà capaç de canviar el paper de la dona en l'Església?”, es pregunta.

La periodista Miriam Díez està convençuda que Francesc, “que tímidament està plantejant una revolució i una reforma

una paraula oblidada: *missió*. “Missió a les perifèries, que vol dir seguir el concili II del Vaticà”, assenyala. “Porta el llegat del concili al moll de l'os”, diu. “Estic d'acord que és un teòleg de carrer i no de carrera –sosté Enric Canet–, en aquest sentit, ell parla de Déu en la vida quotidiana i actua amb sentit comú, que, dissortadament, és el menys comú dels sentits de l'Església”. Oliveras li valora el “llen-

guatge de gestos” i es pregunta si “el missatge de l'Església de la misericòrdia que dona, més propi de l'Amèrica Llatina, farà efecte a Europa”. Francesc Romeu sentència: “El que és important és que deixi fer teologia, que deixi pensar, després de la congelació teològica imposada per Benet XVI [primer com a prefecte de la Doctrina de la Fe i després com a papa].”

És un home gran, que està a dalt de tot. Està més enllà de tothom, de les dretes, de les esquerres... Com sant Francesc d'Assís, vol reconstruir l'Església.

que a molts no agrada”, dona esperança a gent de dins de l'Església i a gent de fora. En aquest punt, l'articulista Jaume Oliveras va assenyalar que, “efectivament, alguna cosa està passant” quan un papa aposta “per una església pobra i pels pobres” i entusiasma tanta gent perquè “torna als orígens”.

Jesuïta com ell, Jaume Flaquer, cap de l'àrea teològica de Cristianisme i Justícia, creu que Francesc “ha retornat l'esperança a l'Església” i que el seu èxit es deu al fet que “s'ha convertit en líder mundial en una època en què el món n'està mancat.

És un home gran, que està a dalt de tot. Està més enllà de tothom, de les dretes, de les esquerres... Com sant Francesc d'Assís, vol reconstruir l'Església.

“Aquest papa té el do de la comunicació”, manté Canet

sia i, amb una visió molt jesuítica, la vol reformar no només vivint pobrament, sinó preguntant-se el perquè de la pobresa, és a dir, denunciant les estructures que provoquen les injustícies”. També és molt

de jesuïta “la contemplació de la vida de Jesús”, indica Flaquer. “Quan ell diu que no hem de parlar sempre dels mateixos temes, de l'avortament, de la sexualitat..., quan critica el fariseisme a dins i a fora de l'Església..., no està fent altra cosa que tornar al discurs de Jesús.”

Pel capellà Francesc Romeu, és clau que el pontífex faci de pastor. “És un papa diferent i la gent ho ha captat. No ha fet res per ser papa. Ara sabem que havia quedat segon en el darrer conclave, però mai va tornar a Roma fins que Benet XVI no va renunciar i va ser escollit. Segon: és un papa que no fa res de diferent pel fet de ser papa, perquè continua fent de bisbe. No utilitza mai la seva superioritat sobre els altres; ben al contrari: els implica en una idea molt jesuítica que és la sinodalitat (un exemple d'aquesta coordinació és la inèdita creació del consell de vuit cardenals que l'han d'ajudar a governar l'Església, cardenals de tots els continents).

Romeu recorda el valor de la seva humilitat, aquell “buona sera” del primer dia al balcó de la plaça de



Sant Pere és el que el fa "proper a tothom". "Amés, és, sens dubte, un gran comunicador", diu Romeu.

En l'aspecte doctrinal, la primera "prova del cotó fluix", com diu Canet, es veurà el pròxim mes d'octubre, quan se celebri el sínode sobre la família. Tindrà en compte el fet de la dona? Com resoldrà el tema dels divorciats? El sínode podria introduir els primers canvis doctrinals de fons, sobretot pel que fa als divorciats. De fet, Francesc ja es va "atrevir" a batejar un fill d'una parella només casada civilment.

Jaume Flaquer pronostica que canviaran certes normes després d'aquest sínode. "Si l'ha convocat és perquè vol canviar les

"Les escoles de negocis haurien d'ensenyar el seu mètode", diu Díez

coses, perquè, a més, vol treballar sinodialment. No vol prendre decisions progressives partint d'un sistema jeràrquic", manté.

"Sí que va de debò", referma Miriam Díez, que creu que el papa té previst

donar més pes a la dona. "Espero que cridi les superiores religioses i els comencis a proposar canvis", va dir. I recorda que el papa jesuïta, amb el qüestionari que ha enviat a les diòcesis del món per parlar de la família, ha "trecat motlles", perquè mai fins ara s'havia demanat això als fidels de base. "Abans les enquestes eren filtrades. Ell s'ha demarcat de la tradició i ha anat directament a buscar la gent i a fer-los preguntes." "Realment, no sé què esperen les escoles de negocis a ensenyar el mètode Francesc", declara Miriam Díez.

"Jo no sé si avançarem en l'àmbit doctrinal. Potser no. Però sí que avançarem en el pastoral: canvis en el tacte, en l'atenció, en la sensibilitat... Això que és tan propi de l'Església de l'Amèrica Llatina, avessada a ajudar els que ho requereixen, més enllà del que diguin les normes doctrinals", assegura Romeu.

Francesc va sempre al davant, però els experts creuen que el papa ha llançat un missatge i ara són tots els que formen l'Església els que l'han de recollir. No ho podrà fer sol. ■

CRÒNICA

Carles Sabaté



No caldrà el Vaticà III de Martini

La gent d'Església és puntual. El debat sobre un any del papa Francesc comença a l'hotel Espanya amb la coincidència prèvia que el millor d'aquest pontificat està per arribar. Un any no és res en l'Església, gairebé només permet fer gestos, però Déu n'hi do dels canvis que entre la dimissió de Benet XVI i el primer any de Francesc s'han albirat en la institució. Per això l'Església catalana n'està orgullosa i comença a rebre adhesions, sobretot, de sectors progressistes forans a la institució que se n'havien allunyat en les últimes dècades.

El degà dels teòlegs, Puig, obre el foc i sembla donar pas als ordes religiosos: el marista Serra, l'escolapi Canet, el jesuïta Flaquer... tal com el jesuïta Jorge Mario Bergoglio ha volgut escoltar els fidels i els ordes. Tots coincideixen que res no serà ja igual en l'Església a partir d'aquest papa, malgrat tèmer que l'edat del pontífex pot fer-los massa curt el seu pontificat. Els laics Díez, Oliveras i el prevere Romeu recullen el testimoni valorant la transcendència que està adquirint no només el papat de Francesc, sinó la renúncia de Benet XVI.

A l'hora d'avaluar les possibilitats que l'arribat gir de Francesc reixi, i no sigui engolit per la cúria romana, tots coincideixen que l'Església se'n sortirà. Potser el papa hi deixarà la pell, però tots els participants en el debat auguren que la seva profecia de canvi impregnarà la institució durant les properes dècades.

El desig de canvi, després de tants anys del conservadorisme de Joan

Armand Puig fa seva la frase d'Andrea Riccardi: "El papa Francesc fa ordinari allò que sembla extraordinari"

Pau II i de doctrina enquistada de Benet XVI —tant de papa com de prefecte de la Congregació de la Fe— han fet de Francesc la "primavera eclesial", com el defineix Puig. El degà de la Facultat de Teologia valora força que en un any de gestos, Francesc "faci ordinari allò que sembla extraordinari", fent seva la definició d'Andrea Riccardi, el fundador i ànima de l'orde de Sant Egidí.

L'obertura i la regeneració serà tan important que no caldrà convocar un concili Vaticà III, vaticinen. La predicció d'un tercer concili de l'etern papable Carlo Maria Martini, també jesuïta i líder espiritual de tota l'oposició a Joan Pau II, no serà necessària perquè els canvis ja estan en marxa. Una altra cosa és que es fan a velocitat eclesial, és a dir, a foc lent, i la societat actual va a velocitat de telefonia mòbil. De moment, però, Francesc ha convocat ja un sínode sobre la família, en què obrirà la fe als divorciats, per exemple.

Els tertulians recorden que les eternes reunions de cardenals —congregacions— prèvies a l'elecció van servir no tant per discutir-se sobre el favorit, sinó per preparar el full de ruta pontífic que el mateix papa ha reconegut que aplica. I que el G-8 de cardenals, de tots els continents, governa amb més col·legialitat que mai.

Tots són conscients, però, que la imatge de l'Església, la seva litúrgia i comunicació interna són més pròpies d'altres segles que de l'actualitat. Un altre repte a assumir i a resoldre. Masses coses pendents per a una sola persona, ni que sigui papa.